
Barve in laki – Izrazi in definicije za premazne materiale – 1. del: Splošni izrazi (enakovreden EN 971-1:1996)

Paints and varnishes - Terms and definitions for coating materials - Part 1:
General terms

Peintures et vernis - Termes et définitions pour produits de peinture - Partie 1:
Termes généraux

Lacke und Anstrichstoffe (Fachausdrücke und Definitionen für Beschichtungsstoffe -
Teil 1: Allgemeine Begriffe)

[SIST EN 971-1:1997](https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/3683b332-3424-4e0b-b44c-4f74b8c5ab79/sist-en-971-1-1997)

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/3683b332-3424-4e0b-b44c-4f74b8c5ab79/sist-en-971-1-1997>

Deskriptorji: barve, premazi, laki, slovar, splošni izrazi

ICS 87.040

Referenčna številka
SIST EN 971-1:1997 (sl)

Nadaljevanje na straneh II in od 1 do 14

NACIONALNI UVOD

Standard SIST EN 971-1 (sl), Barve in laki – Izrazi in definicije za premazne materiale – 1. del: Splošni izrazi, 1997, ima status slovenskega standarda in je enakovreden evropskemu standardu EN 971-1 (en), Paints and varnishes – Terms and definitions for coating materials – Part 1: General terms, 1996-04-01.

NACIONALNI PREDGOVOR

Evropski standard EN 971-1:1996 je pripravil tehnični odbor Evropskega komiteja za standardizacijo CEN/TC 139 Barve in laki.

Pripravo tega standarda sta CEN poverila Evropska komisija in Evropsko združenje za prosto trgovino. Ta evropski standard ustreza bistvenim zahtevam evropske direktive CEN/CENELEC.

Slovenski standard SIST EN 971-1:1997 je prevod evropskega standarda EN 971-1:1996. V primeru spora glede besedila slovenskega prevoda v tem standardu je odločilen izvorni evropski standard v angleškem jeziku.

Slovenski tehnični odbor SIST/TC BLP Barve, laki in premazi je dne 1997-12-00 privzel evropski standard EN 971-1:1996 po metodi ponatisa. Standard v slovenskem jeziku je le jezikovna različica.

PREDHODNA IZDAJA

SIST EN 971-1:1997 (en) Barve in laki - Izrazi in definicije za premazne materiale - 1. del: Splošni izrazi

OPOMBI

- Povsod, kjer se v besedilu standarda uporablja izraz "evropski standard", v SIST EN 971-1:1997 to pomeni "slovenski standard".
- Nacionalni uvod in nacionalni predgovor nista sestavni del standarda.
- V standardu sta dodani točki 1.22a in 1.36a, saj se pogosto uporabljata v slovenski barvno premazni industriji.
- Ta nacionalni dokument je enakovreden EN 971-1:1996 in je objavljen z dovoljenjem

CEN
Rue de Stassart 36
1050 Bruselj
Belgija

This national document is identical with EN 971-1:1996 and is published with the permission of

CEN
Rue de Stassart, 36
1050 Bruxelles
Belgium

ICS 87.040

Deskriptorji: barve, premazi, laki, slovar, splošni izrazi

Slovenska izdaja

Barve in laki – Izrazi in definicije za premazne materiale – 1. del: Splošni izrazi

Paints and varnishes - Terms and definitions for coating materials - Part 1: General terms

Lacke und Anstrichstoffe - Fachausdrücke und Definitionen für Beschichtungsstoffe - Teil 1: Allgemeine Begriffe

Peintures et vernis - Termes et définitions pour produits de peinture - Partie 1: Termes généraux

Ta evropski standard je CEN sprejel dne 1996-04-01. Članice CEN morajo izpolnjevati določila poslovnika CEN/CENELEC, s katerim je predpisano, da mora biti ta standard brez kakršnihkoli sprememb sprejet kot nacionalni standard.

Seznami najnovejših izdaj teh nacionalnih standardov in njihovi bibliografski podatki so na voljo pri centralnem sekretariatu ali članicah CEN.

Evropski standardi obstajajo v treh izvornih izdajah (nemški, angleški in francoski). Izdaje v drugih jezikih, ki jih članice CEN na lastno odgovornost prevedejo in izdajo ter prijavijo pri centralnem sekretariatu CEN, veljajo kot uradne izdaje.

Članice CEN so nacionalne ustanove za standardizacijo Avstrije, Belgije, Danske, Finske, Francije, Grčije, Irske, Islandije, Italije, Luksemburga, Nemčije, Nizozemske, Norveške, Portugalske, Španije, Švedske, Švice in Združenega kraljestva.

CEN

Evropski komite za standardizacijo
European Committee for Standardization
Europäisches Komitee für Normung
Comité Européen de Normalisation

Centralni sekretariat: Rue de Stassart 36, B-1050 Bruselj

VSEBINA	Stran
Predgovor	3
Področje uporabe	3
Izrazi in definicije za premazne materiale	4
Seznam izrazov v slovenskem jeziku	11
Seznam izrazov v angleškem jeziku	12
Seznam izrazov v nemškem jeziku	13
Seznam izrazov v francoskem jeziku	14

iTeh STANDARD PREVIEW
(standards.iteh.ai)

[SIST EN 971-1:1997](https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/3683b332-3424-4e0b-b44c-4f74b8c5ab79/sist-en-971-1-1997)

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/3683b332-3424-4e0b-b44c-4f74b8c5ab79/sist-en-971-1-1997>

PREDGOVOR

Ta evropski standard je pripravil tehnični odbor CEN/TC 139 Barve in laki, katerega sekretariat je v pristojnosti DIN.

Ta standard je eden od številnih delov standarda EN 971. Sedanji namen je pripraviti dodatna dela:

2. del: Posebni izrazi, ki se nanašajo na barvne karakteristike in lastnosti

3. del: Priprava površine in metode nanašanja

Ta evropski standard mora dobiti vlogo nacionalnega standarda z objavo istovetnega besedila ali z njegovo razglasitvijo, najpozneje do oktobra 1996. Do istega roka morajo biti preklicani tudi morebitni nasprotujoči si nacionalni standardi.

Skladno s poslovnikom CEN/CENELEC morajo ta evropski standard prevzeti nacionalne organizacije za standardizacijo naslednjih držav: Avstrije, Belgije, Danske, Finske, Francije, Grčije, Irske, Islandije, Italije, Luksemburga, Nemčije, Nizozemske, Norveške, Portugalske, Španije, Švedske, Švice in Združenega kraljestva.

PODROČJE UPORABE

Ta del evropskega standarda EN 971 določa splošne izraze, ki se uporabljajo na področju premaznih materialov (barve, laki in podobni proizvodi).

OPOMBA: Pri nastajanju tega dela EN 971 se je delovna skupina 4 Terminologija tehničnega odbora CEN/TC 139 Barve in laki opirala na že izdane ustrezne standarde ISO. Standard je dopolnila ali popravila tam, kjer je menila, da je to potrebno ali zaželeno.

(standards.iteh.ai)

SIST EN 971-1:1997

<https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/3683b332-3424-4e0b-b44c-4f74b8c5ab79/sist-en-971-1-1997>

Izrazi in definicije za premazne materiale

1. del: Splošni izrazi

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini Izraz v nemščini	Definicija
1.1	- pospešilo - accelerator - Beschleuniger - accélérateur	Snov, dodana premaznemu sredstvu v majhni količini, da pospešuje reakcijo, npr. reakcijo zamreževanja.
1.2	- dodatek - additive - Additiv; Zusatzstoff - adjuvant; additif	Snov, dodana premaznemu sredstvu v majhni količini, da izboljša ali spremeni eno ali več lastnosti.
1.3	- oprijemljivost, oprijem - adhesive strenght - Haftfestigkeit - adhérence	Vsota vseh povezovalnih sil med suhim filmom ali utrjenim nanosom in podlago.
1.4	- poraba - application rate - Verbrauch - consommation spécifique	Količina premaznega ali podobnega sredstva, ki je pri danih pogojih dela potrebna za določeno debelino suhega filma ali nanosa na enoto površine (npr. l/m ² ali kg/ m ²). OPOMBA: Glej še 1.46 izdatnost (spreading rate, Ergiebigkeit, Rendement superficiel spécifique).
1.5	- pečno sušenje - baking - Einbrennen - cuisson	pečno sušenje: Glej 1.48. SIST EN 971-1:1997 https://standards.iteh.ai/catalog/standards/sist/3683b332-3424-4e0b-b44c-4f74b8c5ab79/sist-en-971-1-1997
1.6	- vezivo - binder - Bindemittel - liant	Nehlapni del medija, ki tvori film.
1.7	- lak - clear coating material - Klarlack - vernis	Premazno sredstvo, ki tvori trd prosojen film z zaščitnimi, dekorativnimi ali drugimi posebnimi lastnostmi, kadar je naneseno na podlago. OPOMBA: Angleški izraz »varnish« se nanaša na lak, pri katerem poteka utrjevanje oksidativno. Nemški izraz »Firniss« (slov. firnež) je lak, ki je sestavljen iz oksidativno sušečih se oljnih/ali smolnih raztopin.
1.8	- sloj - coat - Schicht - couche	Zvezna plast premaznega ali podobnega sredstva, nanesenega v enem delovnem postopku. OPOMBA: Prevod definicije iz nemškega jezika.
1.9	- premazno sredstvo - coating material - Beschichtungsstoff - produit de peinture	Pripravek v obliki paste, prahu ali tekočine, ki tvori film z zaščitnimi, dekorativnimi in/ali drugimi specifičnimi lastnostmi, kadar je nanesen na neko podlago. OPOMBA: Nemški strokovni izraz »Beschichtungsstoff« je splošen izraz za vse pripravke, namenjene zaščiti in/ali dekoraciji površin.

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini Izraz v nemščini	Definicija
1.10	<ul style="list-style-type: none"> - nanašanje premaznega ali podobnega sredstva - coating process - Beschichtungsverfahren; Beschichten - procédé d'application 	Splošen izraz za vse načine nanašanja na neko podlago: brizganje, potapljanje, nanašanje z valjčkom, čopičem ipd.
1.11	<ul style="list-style-type: none"> - premazni sistem - coating system - Beschichtungsaufbau; Beschichtungssystem; Beschichtung - système de peinture 	Skupna vsota vseh slojev premaznih in podobnih sredstev, ki so ali naj bi bili naneseni na podlago.
1.12	<ul style="list-style-type: none"> - barva - colour - Farbe - couleur 	<p>Čutno dožemanje, ki nastane z vidno zaznavo žarkov določene valovne dolžine.</p> <p>SLOVENSKA OPOMBA: Slovenski izraz »barva« ima dva pomena: barvni odtenek (niansa) in pigmentirano premazno sredstvo.</p>
1.13	<ul style="list-style-type: none"> - kompatibilnost - compatibility - Verträglichkeit - compatibilité 	<p>1. Sposobnost dveh ali več snovi, da se lahko medsebojno pomešajo, ne da bi pri tem nastali neželeni učinki.</p> <p>2. Kompatibilnost premaznih sredstev s podlago: sposobnost premaznega sredstva, da se lahko nanaša na neko podlago brez neželenih motečih učinkov.</p>
1.14	<ul style="list-style-type: none"> - kritična prostorninska koncentracija pigmentov; uporablja se kratica KPVK - critical pigment volume concentration (C.P.V.C.) - kritische Pigmentvolumenkonzentration (KPVK) - concentration pigmentaire volumique critique (C.P.V.C.) 	Določena vrednost prostorninske koncentracije pigmentov, pri kateri je prostor med trdnimi delci, ki se skoraj dotikajo, ravno še zapolnjen z vezivom; nad to vrednostjo pa se določene lastnosti filma opazno spremenijo.
1.15	<ul style="list-style-type: none"> - razredčilo - diluent - Verschnittmittel für Lösemittel - diluant 	Hlapna tekočina ali mešanica tekočin, ki se kljub temu, da ni topilo, lahko uporablja v proizvodnem procesu skupaj s topilom, ne da bi nastali škodljivi učinki.
1.16	<ul style="list-style-type: none"> - sušilo, sikativ - drier - Trockenstoff - siccatif 	Običajno kovinska sol organskih kislin, ki se dodaja oksidativno sušečim se premaznim sredstvom, da se pospeši proces sušenja.
1.17	<ul style="list-style-type: none"> - sušenje - drying - Trocknung - séchage 	Vsi procesi, pri katerih prehaja naneseno premazno sredstvo iz tekočega v trdno stanje.
1.18	<ul style="list-style-type: none"> - barvilo - dyestuff - Farbstoff - colorant 	<p>Naravna ali sintetična snov, ki da premaznemu sredstvu, v katerem je topna, želeno barvo.</p> <p>OPOMBA: Glej še 1.37 pigment.</p>

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini Izraz v nemščini	Definicija
1.19	<ul style="list-style-type: none"> - disperzijska barva - emulsion paint; latex paint - Dispersionsfarbe; - Kunststoffdispersionsfarbe - peinture émulsion; peinture au latex 	Premazno sredstvo, pri katerem je organsko vezivo dispergirano v vodi.
1.20	<ul style="list-style-type: none"> - polnilo - extender - Füllstoff - matière de charge 	<p>Snov v zrnati ali praškasti obliki, ki je v uporabljenem mediju praktično netopna, v premaznih sredstvih pa omogoča doseči določene fizikalne lastnosti ali nanje vplivati.</p> <p>OPOMBA: Uporabi izraza »Extender« namesto »Füllstoff« se je treba v nemščini izogibati.</p>
1.21	<ul style="list-style-type: none"> - kit za lopatico - filler - Ziehspachtel - enduit 	<p>Pripravek v obliki paste, ki se nanese pred premazovanjem zaradi izravnave manjših površinskih napak in/ali zaradi priprave ravne, gladke površine kovin, lesa in polimernih materialov.</p> <p>OPOMBA: Glej še 1.47: izravnalna masa (angl.: stopper, nem.: Fuellspachtel, fr.: mastic)</p>
1.22	<ul style="list-style-type: none"> - film - film - Film - feuil 	Zvezna prevleka, ki nastane z nanašanjem enega ali več slojev premaznega sredstva na podlago.
1.22a (slovenski dodatek)	<ul style="list-style-type: none"> - nanos - coat - Beschichtung 	Prevleka, ki nastane z nanašanjem enega ali več slojev premaznega ali podobnega sredstva na podlago.
1.23	<ul style="list-style-type: none"> - finoča - fineness of grind - Mahlfeinheit; Körnigkeit - finesse de broyage 	Strokovni izraz, ki se nanaša na velikost največjih trdnih delcev v mlevni bazi ali premaznem sredstvu; običajno se meri s primerno merilno napravo.
1.24	<ul style="list-style-type: none"> - končni premaz, zaključni premaz - finishing coat, top coat - Schlußbeschichtung; - Deckbeschichtung - couche de finition 	Zadnji sloj v premaznem sistemu.
1.25	<ul style="list-style-type: none"> - čas odzračevanja - flash-off time - Ablüftzeit, Abdunstzeit - temps de préséchage 	Čas med nanašanjem zaporednih slojev po postopku »mokro na mokro« ali čas, potreben za izhlapitev večine hlapnih sestavin pred pečnim sušenjem ali utrjevanjem z žarki.
1.26	<ul style="list-style-type: none"> - fleksibilnost - flexibility - Dehnbarkeit - souplesse 	<p>Lastnost premaza, da brez poškodb sledi deformacijam podlage, na katero je nanesen.</p> <p>OPOMBA: Uporaba izraza »elastičnost« (angl. «elasticity», nem.«Elastizität», fr.: »élasticité») za opis raztegljivosti je napačna.</p>
1.27	<ul style="list-style-type: none"> - pospešeno sušenje - force drying - Forcierte Trocknung - séchage forcé 	Postopek sušenja, pri katerem je naneseno premazno sredstvo izpostavljeno višji temperaturi od okolja, toda nižji od običajne temperature pečnega sušenja.

Zap. št.	Izraz v slovenščini Izraz v angleščini Izraz v francoščini Izraz v nemščini	Definicija
1.28	<ul style="list-style-type: none"> - sijaj - gloss - Glanz - brillant 	Optična lastnost površine, za katero je značilna sposobnost zrcalnega odboja svetlobe.
1.29	<ul style="list-style-type: none"> - trdota - hardness - Härte - dureté 	Sposobnost suhega premaza, da se upira vdiranju ali prediranju s trdim predmetom.
1.30	<ul style="list-style-type: none"> - pokrivnost, kritnost - hiding power - Deckvermögen - pouvoir masquant 	Sposobnost premaznega sredstva, da prekrije barvo ali barvne razlike podlage.
1.31	<ul style="list-style-type: none"> - vmesni premaz - intermediate coat - Zwischenbeschichtung - couche intermédiaire 	vmesni premaz: Glej 1.53. Vsak premaz med osnovnim in pokrivnim premazom.
1.32	<ul style="list-style-type: none"> - disperzijska barva - latex paint - Latexfarbe - peinture au latex 	lateks barva: Glej 1.19 - anglosaksonski izraz za disperzijsko barvo
1.33	<ul style="list-style-type: none"> - tekoča faza premaznega sredstva - medium, vehicle - ni nemškega strokovnega izraza - milieu de suspension 	Vsota vseh tekočih sestavin premaznega sredstva. OPOMBA: Ta definicija ni uporabna za praškasta premazna sredstva. V nemščini ni ustreznega strokovnega izraza za angleška izraza »medium« oz. »vehicle«.
1.34	<ul style="list-style-type: none"> - večkomponentni izdelek - multi-pack product - Mehrkomponenten-Beschichtungsstoff - produit de peinture pluricomposant 	Izdelek, dobavljen v dveh ali več ločenih komponentah, ki se morajo pred uporabo zmešati v razmerju, ki ga predpiše proizvajalec.
1.35	<ul style="list-style-type: none"> - nehlapna snov - non-volatile matter - Nichtflüchtiger Anteil - matière non volatile 	Ostarek, dobljen po izhlapienju pri predpisanih pogojih.
1.36	<ul style="list-style-type: none"> - premazno sredstvo, barva - paint - Lack; Anstrichstoff - peinture 	Pigmentirano premazno sredstvo v tekoči, pastozni ali praškasti obliki, ki tvori neprosojen film z zaščitnimi, dekorativnimi ali posebnimi tehničnimi lastnostmi, kadar je nanoseno na podlago. OPOMBA: Nemška izraza »Lack« in »Anstrichstoff« se uporabljata za pigmentirane in nepigmentirane izdelke. Nepigmentirani »Lack« mora biti označen kot »Klarlack«.
1.36a (slovenski dodatek)	<ul style="list-style-type: none"> - emajl - enamel - Lack 	Dekorativna pokrivna barva, predvsem za les in kovino.
1.37	<ul style="list-style-type: none"> - pigment - pigment - Pigment - pigment 	Snov, običajno v obliki drobnih delcev, praktično netopna v uporabljenem mediju. Uporablja se zaradi svojih optičnih, zaščitnih ali dekorativnih lastnosti. OPOMBA: V posebnih slučajih, npr. pri antikorozijskih pigmentih, je potrebna določena topnost v vodi.